

УДК: 378.013+784

Олена Євгенівна Реброва,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри музичного мистецтва і хореографії,
ORCID 0000-0001-7549-6811

Пань Сінюй,
аспірант кафедри музичного мистецтва і хореографії
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул.
Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ПІДГОТОВЛЕНОСТІ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ФОРМУВАННЯ АУДІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ

У статті актуалізовано проблему формування аудіальної культури особистості. Визначено роль підготовки бакалаврів музичного мистецтва до її формування у школярів. Уточнено сутність аудіальної культури особистості, розглянуто наукове поняття «підготовка бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів». Звернено увагу на зв'язок понять підготовка та підготовленість. Подано інтерпретацію поняття «звуковий ландшафт» та звукове середовище. Визначено структуру підготовленості бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів, що складається з досвідно-ідентифікаційного; асоціативно-образного; аудіально-мотиваційного; технологічно-продуктивного компонентів.

Ключові слова: аудіальна культура особистості, підготовка, підготовленість, бакалаври музичного мистецтва, звуковий ландшафт.

Як показує аналіз наукових досліджень з проблем методики музичного навчання, більша їх кількість присвячена проблемам підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, натомість музичне навчання школярів не досить висвітлюється в сучасних наукових дослідженнях. З одного боку, ці питання активно висвітлювалися в наукових працях О. Ростовського, С. Науменко, Л. Масол, Г. Падалкою, Н. Батюк та ін. З іншого боку, мінливість освітнього простору сьогодення актуалізують проблему вчителя музичного мистецтва, здатного гнучко та мобільно змінювати освітній процес відповідно до нормативних вимог та стратегій реформ у галузі освіти. Серед останніх, загострена проблема підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи в системі НУШ – Нової української школи. Її інтегративні пріоритети зумовлюють формування відповідної інтегральної компетентності майбутнього вчителя, що забезпечить його здатність формувати цілісну картину світу школярів засобами мистецтва та на основі синтезу мистецьких творів з довкіллям і життєвими реаліями.

У контексті заявленої проблеми необхідно уточнити кілька ключових понять. Зокрема, поняття підготовки у більшості досліджень розуміється як процес набуття фахових компетентностей та формування відповідних якостей майбутніх учителів (А. Алексюк, Г. Балл, І. Зязюн, В. Орлов, С. Сисоева, В. Сластьонін, О. Рудницька та ін.).

Між тим, практика показує, що майбутні вчителі музичного мистецтва можуть оволодіти високим рівнем фахових компетентностей: вокально-виконавських, фортепіанних, теоретичних тощо, але бути недостатньо підготовленими до формування відповідних якостей та музичної культури у школярів. Проблема підсилюється ще

тим, що години уроку музичного мистецтва або скорочуються в українських школах, або набувають іншої форми, стають більш інтегрованими. Щодо підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва з Китаю в освітніх закладах України, то вони взагалі слабо зорієнтовані на реалізацію таких уроків, оскільки вмотивовані або на творче виконавське самовираження, або викладання популярних у Китаї вокалу та гри на фортепіано. Водночас проблема формування музичної культури школярів сьогодні є актуальною і для Китаю. З одного боку, в Китаї існують свої музичні традиції, які підтримуються державною політикою; з іншого боку, відкритість глобалізаційного простору, культурна мобільність школярів та студентів розширює їхні уявлення про сучасну музику. Водночас сучасний музичний ландшафт є досить складним, він потребує не лише розуміння, а й культури сприйняття. Проблема загострюється ще й тим, що відкритість та демократичність суспільств надає змогу вільно заповнювати інформаційний простір різноманітним звуковим контентом. Він нерідко потребує критичного ставлення з боку споживачів таких «культурних цінностей». Підсилюється «агресивність» звукового середовища природними для урбанізації звуковими кліше, котрі нерідко потрапляють у якості додаткового виразового засобу і в музичні треки, композиції, проекти тощо. Отже, підготовка бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів є актуальною проблемою сьогодення не лише для України, а й для Китаю.

Проблема підготовки бакалаврів музичного мистецтва в наукових дослідженнях представлена нерідко через поняття «майбутній учитель музичного мистецтва». По суті, це є бакалавр, оскільки дворівнева освіта чітко розмежувала рівні

отримання освіти: магістри, котрі мають уже дослідницький досвід та можуть викладати в університетах або в коледжах та інститутах, та бакалаври, які працюють зі школярами. Щодо наукових студій до змісту підготовки бакалаврів, то можна класифікувати дослідження за такими напрямками:

1) підготовка як комплексний процес: професійна підготовка (Л. Василенко, І. Левіцька, Н. Овчаренко, О. Олексюк, Т. Ткаченко, Чжу Цзюньцзяо та ін.), фахова підготовка (С. Горбенко, О. Еременко, Ж. Карташова, О. Огонезова-Григоренко, Г. Падалка, Т. Пляченко), музично-педагогічна підготовка (В. Черкасов, А. Растрігіна та ін.)

2) підготовка як процес формування компетентностей (О. Горбенко, Л. Гусейнова, А. Козир, М. Михаськова, Ши Цзюнь-бо, О. Щолокова та ін.)

3) підготовка як спрямованість на викладання та навчання школярів (Л. Беземчук, Т. Борисенко, Т. Жигінас, Лінь Хай, В. Процюк, О. Ростовський, О. Ткаченко та ін.);

4) окремі якості підготовки: методична підготовка (Л. Василенко, Є. Проворова, Н. Цюлюпа та ін.), вокальна підготовка (Ло Чао, Лю Цзя, О. Маруфенко, О. Овчаренко, Чжан Яньфен та ін.), музично-інструментальна підготовка (І. Глазунова, А. Душний, О. Егребецька, В. Лабунець, Г. Ніколаї, та ін.).

Звертаємо увагу на доробки щодо слухачької культури самого вчителя (Т. Бессонова, Є. Проворова, Цзан Юєці), а також на порушення проблеми формування аудіальної культури школярів (С. Казакова). Є. Проворова вживає поняття «культура слухання» (Проворова), що є дотичним аудіальній культурі як педагогічному поняттю. Між тим, робіт, які цілеспрямовно досліджують підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів, відсутні. Тому є актуальним ідентифікувати цей вид підготовки як самодостатній та як частину системної фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Отже, мета статті полягає в презентації ключового поняття дослідження – підготовка бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів, та у визначенні структури зазначеного феномена.

Звертаємо увагу на те, що підготовка бакалавра музичного мистецтва розуміється як процес набуття професійних (як учителя музики) та фахових (як музиканта-виконавця, методиста, інструменталіста), компетентностей, що дозволяють йому кваліфіковано реалізовувати дидактичний та виховний потенціал мистецтва в освітньому процесі зі школярами. Таке розуміння пояснюється загально визначеним тлумаченням підготовки як процесу, а підготовленості як результату. Вважаємо слушним пояснення Ло Чао щодо вокальної підготовки та підготовленості. Так, наприклад, Ло Чао уточнює, що вокальну підготовку доцільно розглядати в компетентнісній парадигмі, у цьому

ракурсі вона є – «...складний динамічно-процесуальний компонент інтегрованої фахової підготовки, що забезпечує формування компетентностей у вокальному мистецтві: виконавську, методичну та художньо-культурну» (Ло Чао, 2018: 9). Результатом вокальної підготовки є підготовленість, яку дослідник вже інтерпретує як результат вокальної підготовки, додаючи йому складно-структурованих ознак. У залежності від різновиду підготовки, змінюється якість підготовленості, що зумовлює цілісний результат підготовки – загальну фахову підготовленість як складно-структуроване якісне утворення особистості вчителя музики, що є конгломератом фахових та професійних компетентностей, розвинених здібностей та здатності застосовувати їх в освітньому процесі зі школярами.

У цілісній системі фахової підготовки, що охоплює різні її складники: виконавський, теоретичний, методичний, технологічний, художньо-світоглядний, практико-зорієнтований та соціокультурний або культурологічний тощо, важливо визначити внутрішній системний зв'язок: те, що сформувалось у майбутнього вчителя, він має перенести на педагогічну практику в школі. Тобто формувати музичну культуру учнів має вчитель, який є носієм такої культури. Якщо йдеться про формування аудіальної культури, то у майбутнього вчителя вона має бути сформована.

Аудіальна культура особистості в дослідженні – це якісний рівень перцептивно-вибіркових процесів, що характеризуються художньо-естетичною спрямованістю, заснованою на асоціативно-рефлексивному досвіді сприйняття звукового середовища як конгломерату різних звуко-акустичних джерел: музики, звукового ландшафту природи, мови, її інтонації, озвученого міського середовища тощо. У загальному психологічному розумінні, вибірковість є результатом набутого досвіду, що змінює діяльність органів чуття. В асоціативно-рефлексивному сегменті музичного досвіду важливою стає пам'ять на звуки різного походження та розуміння їх образних властивостей. Збагачений перцептивний досвід, що складається з чуття звука як такого в його різноманітних тембрах, інтонаційних можливостях, інформаційного навантаження поступово переноситься в план особистісного чуття, емоційної сфери та образних уявлень. А це є дієвим чинником розвитку творчих якостей особистості, здатної не лише бачити та відчувати красу, але й створювати її. На це й скеровано підготовку бакалаврів до формування аудіальної культури школярів.

Визначаючи структуру зазначеного феномена виходили з того, що у студентів має бути сформований бажаний рівень аудіальної культури. Це зумовлює включення двох важливих компонентів: *досвідно-ідентифікаційного та асоціативно-образного*. Якщо перший – забезпечує накопичення звукових прикладів, що ідентифікуються завдяки своїй неповторності або схожості з аналогічними явищами в інших явищах,

унікальності або універсальності, то другий – забезпечує втілення накопиченого фонду звукових еталонів у виконавський творчий або педагогічно-інтерпретаційний процес. Слід згадати визначену закономірність: «...змістовість пізнання художнього світу твору залежить від духовного багатства особистості, її художнього досвіду» (Ростовський, 1997: 226). Враховуючи її, вважаємо, що саме зв'язок цих двох компонентів є міцним системоутворювальним конструктом, основою підготовки бакалаврів до формування аудіальної культури школярів.

Досвідно-ідентифікаційний компонент формується та виявляється через накопичення звукових еталонів різного походження, запам'ятовування їх звучання, розуміння їх відмінностей, що у подальшому забезпечує асоціативні зв'язки та пошук аналогій зі звучанням інших акустичних джерел. Такі аналогії стимулюють дію тембральної пам'яті та уможливають розвиток звуко-тембрального слуху. Отже, слух та пам'ять формують звуко-тембральні уявлення. Ці новоутворення музично-виконавського творчого процесу були докладно досліджені Бай Бінем (Бай Бінь, 2014). Дослідник визначає їх як «...творчо-перцептивний процес переробки знань про тембральність та внутрішньої апперцепції їх звукового еквіваленту в досвід, який стає передумовою художньо-ціннісного ставлення до звукового колориту музичної інтонації під час виконавської інтерпретації твору» (Бай Бінь, 2014: 58). До структури таких уявлень включено тембрально-інформаційний, операційний компонент. Він охоплює необхідний обсяг знань, зокрема акустичних закономірностей звукового тембру, специфіку фортепіанної тембральності, чинники тощо (Бай Бінь, 2014: 59).

Погоджуючись з тим, що в основу формування будь-яких якостей має бути покладена певна поінформованість особистості про відповідну якість, також вводимо до структури досвідно-ідентифікаційного компонента знання щодо тембральних властивостей, звукових особливостей різних звукових джерел: музичних інструментів, голосових тембрів та їх інтонаційно-виразових ресурсів навіть звуків природного та штучного походження. Знання допомагають збагатити досвід та ідентифікувати звукові джерела на слух. А судження щодо їх якості закріплюють це у свідомості та в художньо-образній пам'яті. Такий вид пам'яті досліджувала Інь Юань, за визначенням науковця це «...своєрідна єдина ланка, яка об'єднує всі види мистецтва» (Інь Юань, 2017: 20). Її функція – «зв'язок з естетичними та етичними цінностями життя». Така пам'ять дотична і до аудіальної культури, оскільки окрім музики, інші види мистецтва містять звукові художньо-виразальні засоби. Так, наприклад, музичний супровід фільмів нерідко налаштовує на сприйняття і розуміння ситуації та настрої, образ та інтонації музики, нібито підказують розв'язання сюжету. Звукові оформлення супроводжують фольклорні дійства, спектаклі, навіть циркові вистави. Отже,

розуміння звукового супроводу, його адекватне сприйняття допомагає зрозуміти смисл та образ мізансцени. Таким чином, до досвідно-ідентифікаційного компонента включаємо *функціональність художньо-образної пам'яті*.

У структурі аудіальної культури така пам'ять пов'язує досвідно-ідентифікаційний та образно-асоціативний компоненти, оскільки «...збагачується новими асоціативно-образними зв'язками різних видів мистецтва та досвідом життя» (Інь Юань, 2017: 24). У межах цього компонента активно діють слухові уявлення. Вони також спираються на перцептивний досвід. За поясненнями М. Старчеус, слуховий сигнал затримується у нервових каналах поки досягне порогу свідомості. За висловом ученого, уявити – означає «зупинити» згасання звукового сприйняття (Старчеус). Таким чином, в образно-асоціативних процесах активно діють *слухові уявлення*, які стають результатом зосередженого та активного сприйняття звукового середовища.

У дослідженні використовуємо метафоричне поняття «звуковий ландшафт». Звуковий художник Марина Гузі визначає звук, що розуміється як середовище – звуковим ландшафтом. Він допомагає людині відчувати себе у зв'язку з довкіллям. Такий ландшафт може бути створений штучним шляхом людиною або групою людей, а може бути продуктом історичних, політичних та культурних обставин (Звучание жизни). Думка щодо культурного походження звукового ландшафту та його впливу на культуру зумовило М. Гузі дійти висновку про те, що вкрай важливо не забувати про звук, оскільки він відіграє вирішальну культурну роль в акустичній екології. Згадки про звуки минулого можуть показати нам еволюцію співтовариства та допомогти зазирнути у майбутнє (Звучание жизни). З огляду на зазначене, було введено до образно-асоціативного компонента два елементи: *рефлексію звукового сприйняття та голографію асоціативних зв'язків*.

Презентовані компоненти: досвідно-ідентифікаційний та образно-асоціативний, пов'язані з аудіальною культурою самих студентів, між тим як до їх підготовки щодо формування такої культури у школярів мають бути задіяні інші компоненти. Одним із них визначаємо *аудіально-мотиваційний*. Він охоплює усе, що стосується зацікавленості студентів проблемами аудіальної культури в її педагогічній перспективі. Студенти мають бути умотивовані на педагогічну роботу щодо формування аудіальної культури школярів. Така мотивація сьогодні повністю виправдана, оскільки проблеми сучасного звукового середовища охоплюють безліч явищ міждисциплінарного та суто мистецького характеру. До цього ж ця проблема цікава й учням. Це чинник, який варто використати під час вирішення педагогічних завдань. Згадаємо в цьому контексті ще одну важливу закономірність: ефективність керування процесом музичного сприймання школярів визначається відповідністю поставлених цілей художньо-естетичним потребам учнів (Ростовський,

1997: 227). Отже, зацікавленість учнів сучасним звуковим середовищем може стати педагогічним ресурсом у формуванні їхньої аудіальної культури. Таким чином, елементами цього компонента визначаємо: *аудіальну компетенцію як педагогічний ресурс фахової підготовки; зацікавленість проблемами керування процесами музичного сприйняття та сприймання звукового простору школярами.*

Досягти результативності у підготовці бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культурою школярів можна лише через опанування ними сучасних технологій. У зв'язку з цим вводимо четвертий компонент – *технологічно-продуктивний*. Оскільки йдеться про сприйняття звукового середовища школярами та критично-оцінне ставлення до нього, доцільно ввести елемент, який позначаємо як *акме-орієнтаційний – цілеспрямований вплив на розвиток творчого потенціалу учнів у їхньому сприйманні сучасного звукового середовища*. Іншим елементом визначаємо *інноваційно-проектувальний – цілеспрямоване застосування інноваційних технологій звуко-акустичного проектування*. Зазначені елементи передбачають компетентне використання потенціалу як звукових властивостей довкілля, природи, так і самої музики. На думку Є. Проворової, «ефективне формування / виховання в учнів культури слухання музичних творів забезпечується шляхом використання учителем *інтерактивних методів навчання та інноваційних підходів ...*» (курсив П. П.) (Проворова: 120). Дослідниця застосовує прагматичний підхід до формування такої культури. У зачатковому дослідженні цілеспрямовано використовується художньо-аудіальний, «звуко-портретуючий» потенціал симфонічної музики та звучання інструментів, зокрема духової групи. Важливим джерелом у цьому також стають колективні форми музикування школярів, до керування якими вчитель музичного мистецтва також має бути підготовленим (Пляченко).

Таким чином, аудіальна культура особистості – якісний рівень перцептивно-вибіркових процесів, що характеризуються художньо-естетичною

спрямованістю, заснованою на асоціативно-рефлексивному досвіді сприйняття звукового середовища у його розмаїтті як культурного феномена.

Підготовка бакалаврів музичного мистецтва до формування аудіальної культури школярів визначається як процес поступового накопичення перцептивно-звукового досвіду, формування художньо-естетичного вибіркового ставлення та оцінювання звукового середовища як конгломерату різноманітних звуко-акустичних джерел (музики, звукового ландшафту природи, мови, інтонації, урбанізованого середовища тощо) та оволодіння методико-технологічними ресурсами впливу на сприйняття звукового потоку, що у сукупності створює окремий аудіально-звуковий сегмент освітнього процесу із формування професійної культури особистості. Результатом такої підготовки є відповідна підготовленість як сформована фахова якість, що характеризується художнім та естетичним ставленням до феномена звукової культури та володінням педагогічними засобами впливу на формування аудіальної культури школярів, що передбачає адекватне сприйняття та оцінювання ними розмаїття звукового потоку. Це новоутворення характеризується наявністю чотирьох компонентів: *досвідно-ідентифікаційний*, до структури якого входять знання щодо тембральних властивостей, звукових особливостей різних звукових джерел; *функціональність* художньо-образної пам'яті; *асоціативно-образний*, що складається з рефлексії звукового сприйняття та уявлень голографії асоціативних зв'язків; *аудіально-компетивційний*, елементами якого є аудіальна компетенція як педагогічний ресурс фахової підготовки та зацікавленість проблемами керування сприйманням школярів звукового середовища; *технологічно-продуктивний*, що містить такі елементи, як акме-орієнтаційний – цілеспрямований вплив на розвиток творчого потенціалу учнів в їх сприйманні сучасного звукового середовища та інноваційно-проектувальний – цілеспрямоване застосування інноваційних технологій звуко-акустичного проектування у педагогічному процесі.

ЛІТЕРАТУРА

Бай Біль. Формування звуко-тембральних уявлень майбутніх учителів музики в процесі фортепіанного навчання: дис. ...канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2014. 241 с.

Звучание жизни: что такое звуковой ландшафт [Електронний ресурс]. Александрійская библиотека [Перевод Катерини Габриель]. <https://www.brain-games.ru/blogs/ab/zvuchanie-zhizni-chto-takoe-zvukovoy-landshaft>. Название с экрана. Дата звернення: 20.06.2018.

Інь Юань. Формування художньо-образної пам'яті в процесі фортепіанного навчання [Монографія]. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2017. 119 с.

Ло Чао. Методика вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва засобами

технології персоніфікації. автореферат дис. к.п.н. спец. 13.00.02. Суми, 2018. 20 с.

Пань Сінюй Проблема сприйняття музики в контексті формування аудіальної культури особистості [Текст]. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання: збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка; редкол.: Г. Ю. Ніколаї, А. Валюха, Н. П. Гуральник [та ін.]. Суми: ФОП Цьома С. П., 2017. Вип. 1 (9). С. 212–219.*

Пляченко Т. Н. Підготовка майбутнього учителя музики к формированию репертуара ученических музыкально-инструментальных коллективов [Електронний ресурс]. – Режим доступа:

<http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=9179&chapter=1>. Дата звернення: 20.06.2018.

Проворова Є. М. Формування культури слухання у методичній підготовці майбутнього вчителя музики: праксеологічний підхід [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/23517/1/26.pdf>. Дата звернення: 20.06.2018.

REFERENCES

Bay Bin'. (2014). Formuvannya zvukotembral'nykh uyavlen' maybutnikh uchyteliv muzyky v protsesi fortepiannoho navchannya. [Formation of sound-timbral representations of future music teachers in the process of piano learning]. *Candidate's thesis*. Kyiv. [in Ukrainian].

In' Yuan'. (2017). *Formuvannya khudozhn'o-obraznoyi pam'yati v protsesi fortepiannoho navchannya*. [Formation of artistic-figurative memory in the process of piano learning]. Odessa: KD Ushinsky National University of Design. [in Ukrainian].

Lo Chao. (2018). Metodyka vokal'noyi pidhotovky maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva zasobamy tekhnolohiyi personifikatsiyi. [Method of vocal training of future teachers of musical art by means of personalization technology]. *Candidate's thesis*. Sumy. [in Ukrainian].

instrumental groups]. Retrieved from <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=9179&chapter=1>. [in Russian].

Provorova, YE.M. Formuvannya kul'tury slukhannya u metodychniy pidhotovtsi maybutn'oho vchytelya muzyky: prakseolohichnyy pidkhid. [Formation of a listening culture in the methodical preparation of a future music teacher: a praxeological approach]. Retrieved from <http://eprints.zu.edu.ua/23517/1/26.pdf>. [in Ukrainian].

Pan' Sinyuy. (2017). Problema spryynyattya muzyky v konteksti formuvannya audial'noyi kul'tury osobystosti. [The problem of perception of music in the

Ростовський О. Я. Педагогіка музичного сприймання: Навч.-метод. посібник. О. Я. Ростовський. К.: ІЗМН, 1997. 248 с.

Старчеус М. С. Рубрика: Музыкальная психология. *Музыка в представлении и воображении. Всероссийская музыкально-информационная газета «Играем с начала. Da capo al fine»* [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.gazetaigraem.ru/a4200912>. Дата звернення: 20.06.2018.

context of the formation of a person's audiological culture]. Aktual'ni pytannya mystets'koyi osvity ta vykhovannya : zbirnyk naukovykh prats'. [Topical issues of artistic education and education: a collection of scientific works]. Sumy: FOP Tsoma S.P., Vol. 1 (9). pp. 212-219. [in Ukrainian].

Plyachenko, T.N. Podgotovka budushchego uchytelya muzyki k formirovaniyu repertuara uchenicheskikh muzykal'no-instrumental'nykh kollektivov. [Preparation of the future music teacher for the formation of the repertoire of student musical-Rostovs'kyu, O.YA. (1997). *Pedahohika muzychnoho spryumannya*. [Pedagogy of musical perception]. Kyiv: IZMN. [in Ukrainian].

Starcheus, M.S. Rubrika: Muzykal'naya psikhologiya. [Rubric: Musical Psychology]. *Muzika v predstavlenii i voobrazhenii. Vserossiyskaya muzykal'no-informatsionnaya gazeta «Igrayem s nachala. Da capo al fine»*. [Music in performance and imagination. All-Russian musical information newspaper "Playing from the beginning. Da capo al fine"]. Retrieved from <http://www.gazetaigraem.ru/a4200912>. [in Russian].

Zvuchaniye zhizni: chto takoye zvukovoy landshaft. Aleksandriyskaya biblioteka. [The sound of life: what is the sound landscape. Library of Alexandria]. Retrieved from <https://www.brain-games.ru/blogs/ab/zvuchanie-zhizni-chto-takoe-zvukovoy-landshaft>. [in Russian].

Елена Евгеньевна Реброва,

доктор педагогических наук, профессор,
зав. кафедрой музыкального искусства и хореографии,
ORCID 0000-0001-7549-6811,

Пань Синюй,

аспирант кафедры музыкального искусства и хореографии
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К.Д. Ушинского»,
ул. Старопортофранковская, 26, г. Одесса, Украина

СУЩНОСТЬ И СТРУКТУРА ПОДГОТОВЛЕННОСТИ БАКАЛАВРОВ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА К ФОРМИРОВАНИЮ АУДИАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ ШКОЛЬНИКОВ

В статье актуализирована проблема формирования аудиальной культуры личности и подготовки бакалавров музыкального искусства к этому процессу. Аудиальная культура личности понимается как качественный уровень перцептивно-избирательных процессов, характеризующихся художественно-эстетической направленностью, основанной на ассоциативно-рефлексивном опыте восприятия звуковой среды как конгломерата различных звуко- акустических источников: музыки, звукового ландшафта природы, языка, его интонации, звучащей городской среды.

В статті розглядається як процес підготовки бакалаврів музичного мистецтва, так і його результат – підготовленість. Підготовленість бакалаврів музичного мистецтва к формуванию аудіальної культури школярів представлена як сформоване професійне якість, характеризується художественним і естетичним відношенням к феномену звукової культури і володінням педагогічними засобами впливу на формування аудіальної культури школярів, що передбачає адекватне сприйняття і оцінку ими різноманітності звукового потоку. Це новоутворення характеризується наявністю чотирьох компонентів: досвідно-ідентифікаційного, в структуру якого входять знання тембральних властивостей різних звукових джерел; функціональність художественно-образної пам'яті; асоціативно-образний, що складається з рефлексії звукового сприйняття і представлений голографією асоціативних зв'язей; аудіально-мотиваційний, елементами якого є аудіальна компетенція як педагогічний ресурс професійної підготовки бакалаврів і зацікавленість проблемами управління сприйняттям школярів звукової середовища; технологічно-продуктивний, що містить такі елементи, як акме-орієнтаційний – цілеспрямоване вплив на розвиток творчого потенціалу учасників в їх сприйнятті сучасної звукової середовища, а також інноваційно-проектний – цілеспрямоване використання інноваційних технологій звуко-акустичного проектування в педагогічному процесі.

Ключові слова: аудіальна культура особистості, підготовка, підготовленість, бакалаври музичного мистецтва, звуковий ландшафт.

Olena Rebrova,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,

Chairperson of the Faculty of Musical Art and Choreography,

Pan Xing Yu,

Postgraduate student at the Faculty of Musical Art and Choreography,

State institution "South Ukrainian National Pedagogical

University named after K. D. Ushynsky",

26 Staroportofrankivska Str., Odesa, Ukraine

THE ESSENCE AND STRUCTURE OF THE MUSICAL ART BACHELORS' PREPAREDNESS FOR DEVELOPING PUPILS' AUDIAL CULTURE

The article is devoted to the problem regarding the formation of an individual's audial culture alongside with the musical art bachelors' training to fit it within this process. A person's audial culture is understood as a qualitative level of perceptual-selective processes characterized by an artistic and aesthetic orientation, based on the associative-reflexive experience of perceiving the sound environment as a conglomerate of various sound-acoustic sources: music, the sound landscape of nature, language, its intonation and sound urban environment.

Both the process of training Musical Art bachelors and its result – preparedness are discussed in the article. The preparedness of the Musical Art bachelors for the formation of schoolchildren's audial culture is presented as a formed (developed) professional quality, characterized by an artistic and aesthetic attitude to the phenomenon of sound culture and possession of pedagogical means enabling influence on the formation of schoolchildren's audial culture, which implies an adequate perception and appreciation of the diversity of sound flow by them.

This new entity is characterized by the presence of four components: experience-identifying, the structure of which includes the knowledge of the timbral properties of various sound sources; the functionality of the artistic and imaginary memory; associative-imagery, consisting of the reflection of sound perception and representations of holography of associative links; audial-motivational, which consists of the elements like the audial competency as a pedagogical resource for bachelors' professional training and an interest in the problems of managing schoolchildren's perception of the sound environment; technologically productive, containing such elements as acme-orientation – purposeful impact on the development of schoolchildren's creative potential in their perception of the modern sound environment, as well as innovation- and project-oriented – a targeted application of innovative technologies of the sound-acoustic projecting within the pedagogical process.

Key words: *person's audial culture, training, preparedness, bachelor of Musical Art, sound landscape.*

Рекомендовано до друку: 13.08.2018 р.